

så længe på en løsning. Det må heller ikke være op til finanslovsforhandlinger og anmærkninger på en finanslov at afgøre, om en bestemt strækning skal kunne udløse erstatninger. Der er et ønske om at lave en generel hjemmel, præcis som Banestyrelsen har anbefalet.

Forslagsstillerne er opmærksomme på, at trafikministeren i forbindelse med fremsættelsen den 9. december 1998 af lovforslag nr. L 138 om ændring af bl.a. lov om offentlige veje på baggrund af anbefalinger fra Udvalget om forbedret information m.v. af borgerne i forbindelse med gennemførelse af større anlægsarbejder tilkendegav, at ministeren i forbindelse med fremtidige projekteringslove for større statslige vejanlæg agter at indføre bestemmelser om forlods overtagelse. Det fremgår imidlertid ikke udtrykkeligt, at dette også gælder for baneprojekter. Derfor ønsket om en generel hjemmel.

I et brev af 5. oktober 1999 til Henning Sørensen, Viby Sj., skriver trafikministeren: »På vejområdet er der, som du er bekendt med fra Banestyrelsens breve til Trafikministeriet, mulighed for at ekspropriere på forhånd, når der foreligger særlige personlige forhold, der taler for det. Dette kan dog først ske, når det er besluttet præcist, hvor anlægget i givet fald skal ligge, hvilket i København-Ringsted-projektet er sket for strækningen mellem Høje-Taastrup og Ringsted. Jeg mener, at det vil være relevant at have ens praksis for vej- og baneområdet og er derfor ved at undersøge mulighederne for at indføre noget lignende i relation til København-Ringsted-projektet.«

Under alle omstændigheder finder forslagsstillerne, at berørte borgere sikres bedst gennem en generel hjemmel til forlods overtagelse frem for, at der i hver enkelt projekteringslov skal indsættes en bestemmelse herom. Der skal være tale om et retskrav og ikke om en situation, hvor skiftende politiske flertal skal afgøre disse tvister om erstatning til berørte lodsejere og borgere.

På denne baggrund foreslås der indført en generel hjemmel for Banestyrelsen til, når særlige grunde foreligger, forlods at erhverve ejendomme, der skønnes at blive berørt i ikke uvæsentligt omfang af nyanlæg m.v. af jernbanestrækninger, for hvilke der er vedtaget projekteringslov.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

I stk. 1 indføres en generel hjemmel for Banestyrelsen til, når særlige grunde foreligger, forlods at erhverve ejendomme, der skønnes at blive berørt i ikke uvæsentligt omfang af nyanlæg m.v. af jernbanestrækninger, for hvilke der er vedtaget projekteringslov.

Hjemmelen omfatter alene tiden, indtil en anlægslov er vedtaget. Herefter gælder de almindelige regler for ekspropriation.

Det er en betingelse for Banestyrelsens erhvervelse, at ejendommen skønnes at blive berørt i et ikke uvæsentligt omfang af nyanlæg m.v., der er omfattet af en vedtaget projekteringslov. Der må således i hvert enkelt tilfælde foretages en vurdering af projektets betydning for den pågældende ejendom. Denne vurdering gennemføres af samme myndighed, som normalt behandler ekspropriationssagerne i forbindelse med anlægslove, og efter samme princip ved erstatningsudmålinger m.v. Det er samtidig en betingelse, at projektet hindrer salg af den pågældende ejendom på normale vilkår.

Det er endvidere en betingelse for Banestyrelsens erhvervelse, at der foreligger særlige grunde, herunder særlige personlige grunde hos ejeren. Særlige personlige grunde kan f.eks. foreligge, hvor en grundejer på grund af sygdom, alder, jobskift, økonomiske forhold eller på grund af familiemæssige eller andre sociale forhold ønsker eller er nødsaget til at sælge ejendommen for at flytte til et andet sted.

Med henblik på Folketingets kontrol med udgifter til forlods overtagelse i medfør af lovforslagets § 1, stk. 1, foreslås det, at trafikministeren for hvert enkelt projekt skal søge bevilling til de samlede udgifter til forlods overtagelse hos Folketingets Finansudvalg.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Det er forslagsstillernes intention, at der i forbindelse med lovforslagets behandling i Folketinget kan overvejes en overgangsbestemmelse, som kan samle op på eventuelle sager, der på nuværende tidspunkt er opstået som følge af Banestyrelsens planlægningsarbejde. Om der er behov for en sådan overgangsbestemmelse, må bero på en tilkendegivelse fra trafikministeren om, hvilke verserende sager der foreligger.